

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécsen házhoz
küldve: egész évre 5 ft., fél-
évre 2 ft. 50 kr., negyed évre
1 ft. 25 kr. egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombat-
on. Egyes számok kaphatók
Weidinger N. könyvkeres.
(Széchenyi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:

Egy öt-hasábos petit sor
egyszeri megjelenésért 8 krt
többszöri megjelenésnél ár-
leengedés adatik. Minden hir-
detés után 30 kr. bélyeg díj
fizetendő. A nyitl tér 1 petit
sora 10 kr. A hirdetési díj
előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:

Ferenczek utcája 22.sz. I emelet.
Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizethetni helyben:
a kiadóhivatalban, Blauborn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai kltvárosban, Böhm C. F. úr a szigetvárosban lévő
kereskedésben, és Feszti Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (neuzeti casinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:

Taizs Mihály nyomdájában
Majláth-tér 2. szám alatt.

Az eladósodott képviselők.

A képviselők között, írja az „Egyetértés,” párton kívüli, helyesebben a pártállást nem érintő mozgalom indult meg az összeférhetlenségi törvény ama pontjának megváltoztatására, a mely szerint oly képviselő, a kinek napi-díjai bíróság le vannak foglalva, ha a foglalás három hó alatt fel nem oldatik, mandátumát elveszti.

A mozgalomra az szolgáltatott okot, hogy minden párt soraiban többre rug azok száma, a kiknek napi-díjai le lévén foglalva, ki vannak téve a kellemetlenségnek, hogy megbízó-leveleiket a választók új rendelkezése alá kell bocsátaniok. Indokul hozzák fel azt is, hogy sokszor zaklatás indokából is történnék végrehajítások képviselők napi díjaira.

Megdöböntö e hirben, hogy „többré rug minden párt soraiban azok száma, kiknek napi-díjjaik le vannak foglalva.”

Igaz, hogy nem egy esetben a képviselői napidíjjak lefogalása nem az illető képviselő vagyontalansága s fizetési képtelensége miatt, hanem pusztá zaklatásból történt, ámde ez esetek kivételések és nagyjából mégis csak fizetési képtelenség oka a foglalásnak.

Vannak tehát nagy számban választott törvényhozók, kik elvállalt fizetési kötelezettségüknek megfelelői képtelenek, mit keresnek ezek az országházban?

Vannak ugyan köztük, és jelenen a pártunkbeliek, kik vállalt mandátumoknak gyakorlataban megállják helyüket, azonban az ily anyagilag szorult és hitelezői által üldözött képviselő semmikép sem bír ama lelki nyugalommal, mely szükséges, hogy magas feladatának megfeleljen, ha nem is egyenes a nyomás, melyet érez, mégis nyomás biz az, ha nem is elegendő arra, hogy politikai hitvallását megtagadja, de elég arra, hogy sok mulasztásban vétkessé tegye magát, eltekintve attól, hogy erkölcsi tekintélye is nem csekély csorbát szenved.

Egyes képviselő ritkán fog találkozni, ki a kormány vásárlásának

engedve, adott programját megtagadja és elhagyja pártállását, de az elismert tény, hogy a bukózép erkölcsiileg, legnagyobb részt anyagiilag is derout állapotba jött része tömegesen megtagadja politikai hitvallását és a fuzió álczája alatt átment a kormány táborba, a mi akkor történt, a hitszegés, az más alkalban, más alkalommal az ily megvásárolható elemnél akárhányszor ismétlődhetik.

De magában a kormányprtt kebelében is az ekkép teljes függőségben tartható elem, és éppen azért, mert ott a párt számarányánál fogva is legszámosabb, legveszesebb a közlévekre nézve, mert a várua várt jutalom fejében vakon szavaz meg mindent, a mit a kormány előterjeszt, vakon helyest kiált a kormányban bármintó törvény- és alkotmányértéseire, ő maga lerontja a parlament jogait, hitelét, tekintélyét, lealjasítja az országgyűlést egy szavazógép szerepére az önkényuralom kezében.

Ha az ily vásár ellen az összeférhetlenségi törvény nem nyujt biztosítékot, ha úgy áll, hogy a kormányban nem is kell az ellenzék azon embereit, kik eladósodva lévén, talán hajlandóbbak lennének a vásárra, megkísérteni, mert saját embereinek a képviselőházba juttatása és megmaradása, leszámítva kevés kivételt, erkölcsi és anyagi vásárt képez, akkor elérkezett már annak ideje, hogy az ellenzéknek erkölcsi kötelessége az ily testületből kilépni, — akkor már nem szabad tetteles hozzájárulásával és részvételével az ily testület tanácskozásainak és határozatainak tekintélyt adni, — akkor az ellenzéknek tömeges kilépés által meg kell mutatni a világnak, hogy ez országban nincs igazi parlamentáris alkotmánya, hanem tetteleg önkényuralom alatt áll.

Az összeférhetlenségi törvény e pontjának felhagyásával az ellenzék mit sem ér el, mert a parlament tekintélyének sülyyedését, a lélekvészert ezzel meg nem akadályozza.

A míg a választási törvény gyökeresen át nem alakítatik, míg egyenlő választási census be nem hozatik és a kerületek a népszerűségi arányához képest nem alakítatnak, míg a képviselői napidíjjak legalább

is a jelenleginek kétszeresére fel nem emelteknek, addig már nem is reménylünk, hogy a többség független elemekből alakuland az országházban, addig minden választás alkalmával egy pár száz iparlovag kísérti meg az országházba bejutni és ott jövő nagyságának és meggazdagodásának alapját megrakni.

Akárhány kerület volt a mult választások alkalmával is, mely hajlandó lett volna megküzdeni a kormánypárttal ellenzék képviselő megválasztására, ha ugyan szereté lehetne volna megbízható jelelt nyertesét, ki a kerületnek becsületére vált volna és volt egyén is akárhány, ki anyagi viszonyainak rendezettsége, képzettsége és jelleméről fogva hivatta lett volna törvényhozóknak, ámde számot vetve magával, arra kellett magát elhatározni, hogy lemondjon a megíteltetéséről, mert foglalkozása, kenyérkeresetének feloldozásával nem teheti ki magát és családját jövő bizonytalanságának, nem teheti, hogy örökölt vagy szerzett vagyonát feláldozza, mert Budapest a mostani képviselői diurnum a jelenlegi pénzérték mellett csak ritka képviselő fogja elkerülhetni a tetemes áldozatot.

Az összeférhetlenségi törvénynek e részben megváltoztatásánál tehát mi még nagyobb szigorú kívánnánk behozni akkép, hogy nem három hó engedesség a napidíjjak foglalásának megszüntetésére, hanem egy óra sem, mert bennünket nem egyes zaklatási esetek bírhatnak az elhatározásra, hanem azon tekintet, hogy eladósodott ember nem való a törvényhozás szentélyébe.

— Ausztria és Magyarország
a pestis által igen közelről van érdekelve. A német bizottság is legelőször azon körülményre fogja fordítani figyelmét, hogy a Balkán-félszigetnek körülbelül 300,000 orosz katoná van mostan is; e hadsereg az élelmezést és ruhanyomást nagyjából oroszországból kapja s így készlen a pestis áthatározására alkalmas föld. Ha e hadsereg közt a ragály egyszer kiüt, csak napok kérdése lesz, hogy mi hozzánk is átveszson. Az angol kormány föl fogja hívni e körülményre a hatalmak s főként Ausztria-Magyarország figyelmét. — Hogy mit fognak a hatalmak ezzel szemben határozni arra csakugyan kíváncsiak lehetünk.

— A belügyminiszter értesítette a hatóságokat, hogy azon magyar

hospolgárok, kik Boszniába vagy Hercegovinába szándékoznak utazni, ezen utozó kizárólag a belügyminiszterium által kiállított rendes utveleket kötelesek szerezu, ép úgy, mintha külföldre utaznának.

— A pénzügyminiszteriumban a hivatalok újabb rendezéséről tanácskoznak. E szerint teljesen megszűnnek a pénzügyi igazgatóságok és helyükre nagyobb közigazgatási területen, tagított hatáskörrel igazgatóságok szerveztetésnek másodsorban alfelügyelőségekkel. Az új szervezés indokul állítják, hogy a jelen rendszer teljesen alkalmatlannak bizonyult. Az új szervezés még a f. é. első felében életbe lépne. (A hány új pénzügyminiszter volt mindegyik felforgatta a szervezetet, de ennek indoka nem a szervezet hiányossága, hanem az, hogy alkalom nyíljon tömeges nyugdíjazásra, és a pártfogoltnak soron kívüli gyors előléptetésére, míg a pártfogást nélkülöző érdemesbelek emelkedhetnek. — Ismerjük már tapasztalásból az ily sürtt rendszerváltoztatás igazi indokait.)

— A képviselőház pénzügyi bizottsága befejezte a pénzügyi tárcza költségvetésének részletes tárgyalását. A bizottság közölni ülése a kataszteri munkálatok kérdéseit kivül az államadóságok és a vasuti garanzciák kérdése tittezt ki napirendre.

— Az osztrák képviselőházban helybenhagyták a Franciaországgal létrehozandó ideiglenes megegyezésre vonatkozó kormányjavaslatot, az áuforgalom legjobb kedvezményt nyujtó vámolása és a hajózási, konzuláris, hagyatékai s irodalmi szerződés meghosszabbítása iránt.

— Az osztrák képviselőház a berlini szerződés felletti vitája, mielőtt a szavazás megtörtént volna, igen hevesen folyt le kilenc napig tartott a tárgyalás, s annyi idő alatt solamen szünet az érdekeltség a szóban levő szerződés iránt. A kormány végre csekély többséggel győzött, mert a szerződést egyszerűen tudomásul vették.

— Négy száz ágyú megvételére tett ajánlatot az Egyesült Államok kormánya Ausztria és Magyarországnak. Az ágyúk az amerikai fegyvergyárakban hevernek tíz millió dollár lenne az árak. Az osztrák magyar kormány az ajánlatot nem fogadta el, minthogy amaz ágyúk nagyjábólra eléltöltök s a czélunk meg nem felelők.

— A sereb vasutak építésénél mindenkép oda törekszik a szkupstina, hogy ne idegen társulatok, hanem kölcsönpenzen magá az állam építtese föl, mert csak így remélke megvédeni ipar- és kereskedelmi érdekeiket a többi államok (s nevezeten Ausztria-Magyarország) fejlettebb forgalmával szemben.

— A bród-derwent-doboji vasut építését, mint a „Boszn. Corr.” jelenté, már megkezdtek és a munka gyorsan halad. A vasut keskenyvágnányú lesz. A munkások többnyire Olaszországból és Ausztria-Magyarországból valók, de már a bosnyákok is résztvesznek a földmunkában, ami azonban a kitarást és munkakedvet illeti

jubileum. Ugyanis az előbb említett napon száz éve lesz annak, hogy e város polgárainak választott képviselői (akkor 45-en) s tanácsa az első közgyűlést tartották.

Ugyancsak 1880-ban és pedig augusztus hó 13-án szintén százados évfordulója lesz egy olyan ténynek, melynek megtünetése nekünk pécsieknek egyrészt kegyeleti kötelességtünk, más részt pedig szép alkalom városunk egy nagy jótétve emlékének a kegyeletes hálát leróva: ezzel a jelen nemzetekek nemes tettekre buzdíthatni.

A boldogult pécsi püspök, Szepesy Ignác az, kiről itt megemlékezünk. Ő 1780. évi aug. 13-án született.

Mig csak áll Pécs, élni fog emléke itt; hiszen magaslatva hirdetik azt nemzedékről nemzedékre szép alkotásai: a pécsi jogakademia, a liceum nyomda, a nyilván. könyvtár, a tanítóképző intézet, a sétatér, nagy részben a városához stb. stb. S ezen kívül menyit beszél a tradíció városunkban Szepesy szívósságáról pártatlan emberszeretetéről!

Egyebiránt Szepesynak a haza és városunk körül szerzett nagy érdemeinek elősorolása fölőleges volna itt. Közismeretek azok. S e soroknak czélja csak figyelmeztetni, hogy Szepesy születésének százados évfordulója közel van.

„Szobrot Szepesy emlékének!” — ezt hangoztatták itt a nagy püspök elhunytát követett néhány éven át. De e szép szándék máig sem lett kivitelre emelve, bár kétségtelen, hogy a szoborral magunkat is megítelteltük volna.

Különbön, mint biztosan tudom, van egy 500 flos alapítvány, melyet egy évek-

természetesen messze hátramaradnak az idegen munkások mögött. No csak aztán ez is olyanforma anna ne legyen, mint a dályabrodi vasut építése volt.

— A boszniai katolikus egyház szervezése czéljából az osztrák-magyar kormány és a vatikán legközelebb aláírták az egyezséget. E szerint püspökséget állítanak Szerajevóban, a melyet 12,000 ft évi jövedelmet hozó földbirtokkal látnak el. A káptalan 24,000 ftot kap a kormánytól a seminárium alapítására Zvornikban. — Travnikban és Bányalukában fővikariatusokat helyeznek el, a melyek 6000 ft évi jövedelmet kapnak a kormánytól.

— A vágvölgyi vasut ügyében írják Budapestről, hogy az engedélyesek kötelezettségét az Unio bank veszi át s ez bonyolítja le az összes ügyeket, míg a magyar kormány garanzciája továbbra is fönmarad.

— A román kormány kijelentette, hogy a magyar kormány által a vasuti csatlakozások iránt tett javaslatokat elfogadja. A kormány erre egy új szerződés tervezetét küldötte meg a román kormányhoz azon kérevel, hogy mielőbb nyilatkozzék.

Országgyűlés.

A képviselőházban egészen eszében folyik a munka. A zajos ülések nincsenek napirenden, — a „tisztelt” ház csak úgy kong az ürességtől, és csak azért nyitják ki, — hogy fél óra múlva ismét legyen mit beszárni.

Szombaton január 25-én kezdett egy kis élénkéség lábra kapni. Az olasz vám- és kereskedelmi szerződés tárgyalása volt napirenden. Baross Gábor előadó védte a szerződést, melynek hátrányosságát Magyarország néve Bakay Nándor mutatta ki egy alapos beszédben. Kemény Gábor kereskedelmi miniszter is sorompóba lépett a szerződés védelmére, de Mocsáry Lajos derekasan megfelelt neki és tökre tette gyarló érveit. Erre aztán Tisza Kálmán se hallgatható tovább; — ő neki mindenhez hozzá kell szólnia, hozzá szól ehhez is. A szerződés végre is a többség által elfogadtott részletes tárgyalás alapjául és az ugyanazon nap tartott esti ülésben végleg elfogadtott részleteiben is a szerződés.

Interpellatiók is adtak be és ezek közt Németh Albert adott be egyet a pénzügyminiszterhez a dohány cultura emeléséről, a dohányengedélyezés és az exportra való vásárlás engedélyezésé iránt.

A képviselőház január 26-iki ülésében alig fordult valami nevezetes dolog elő; Péchy Tamás közlekedésügyi miniszter ez ülésben tette le a ház asztalára a dályavinkovezei vasutról szóló javaslatot, mely előzetes tárgyalás végett a közlekedési és pénzügyi bizottsághoz utasított.

A képviselőház január 28-iki ülésén a Franciaországgal kötött egyezmények tárgyalása volt napirenden. Bakay Nándor

kel ezeltt elhunyt pécsi ács — Szepesynek nagy tisztelője — hagyott, úgy hogy az a ma is élő nejeire szállott vagyonból ennek halála után egy Szepesynek emelendő kisébbszerű szoborra fordították.

A kegyes hagyományozó özvegye, egy család körben tett nyilatkozata szerint, kész volna még életben a férjétől öröklött vagyonából az 500 ftot kiadni, ha az menten a szobor felállítására fordíthatnák.

Nagyon helyén volna tehát, ha erre illetékes férfiak minél előbb bizottságot alakítanának, melynek czélja lenne: a szoborra vonatkozólag (már t. i. ha szándékunk ilyen felállítani) a szükséges előkészületeket megtenni s nevezeten gyűjtést eszközölni. De mindennek — mint mondtam — minél előbb kellene megtörténnie, mert az egy év a gyűjtésre és a szobor elkészítésére amúgy is már nagyon szűk idő.

Szepesy születésének százados évfordulója tehát egy időre esik városunknak a szabad királyi városok sorába történt felvételének százados évfordulójával.

Szepesynék emlékét legelőbbban mel-szobornak felállításával lehetne megünnepeelni a privilegiumát pedig többek közt azzal, ha a városi törvényhatóság városunk monographiájának megírására pályázatot tüzne ki.

Alig van egy-két város hazánkban, melyek olyan hanyatott s eseményekben gazdag multja van, mint Pécsnek. És Pécsnek ma sincs a tudomány s a mai kor igényeinek megfelelő ilyen műve, melyet — melesleg legyen mondva — csak is pályázat utján lehetne legsikeresebben létrehozni.

Ezen két tüneménynek érdekes decoratiója lehetne a pécsi dalárda által terve-

TÁRSZAM.

Egy kis ház áll magában.*)

Egy kicsiny ház áll magában,
Rózsza virít ablakában;
Hej! többet ér am mint sok száz
Nagy palota, az a kis ház!

Kicsiny a ház, de kinese nagy.
Mert galambom te benne vagy;
Gyöngyöm adta 'kis barnája,
Te vagy annak kincsébánnya!

Megvenném én e kis házat,
Ha rá'dasul l'adnának;
Érte adnám a világot,
S hozzá még a mennyországot! —

Akkor szép a kert rózsája.

Akkor szép a kert rózsája,
Mikor harmat hull reája;
Akkor szép a leány ajka,
Mikor legény csókolgatja.

Szép leánynak mosolygása:
A mennyország megnyílása;
Szűz karoknak ölelése:
Az üdvösség izlelése. . .

Én teremtettem én Istenem!
Adj ily édes órák nekem. . .
Mikor ilyen boldog leszek:
Nem bánom, ha elcsúsznak! —

*) Losonczy Lászlónak „Dalok és szavalmányok” című művéből szerző szívesességéből.

Pécs 1880-ban

E hó 21-ik napjától egy évre épen száz esztendője lesz annak, hogy „minek-utánna ezen szabad királyi Pécs városa 1780-ik esztendőben felszabadítottát és így a többi szabad királyi városok közé felemeltetett volna, az akkoron ő Felsége által kegyelmelesen designált királyi Comissio ezen város számára való Statutumok és más néminémül regulamentumok szabására exmittaltott.”

Igy mondja ezt városunk krónikája. Úgy van; ide s tova 100 éve lesz annak, hogy Mária Terézia — elismerve az érdemeiket, miket a város lakói az alsó részek visszafoglalásakor a haza és a trón körül szereztek, és szüktségét látva a város és papság között a földesúri hatóság miatt folyttetés sürölődés megszüntetésének — elhatározta Pécsét a szab. kir. városok sorába felvenni.

Köztdomásu, hogy a mult századokban az ily privilegiumoknak alapesméje volt: a hazai ipar és kereskedésnek biztos támpontokat nyujtani, az ország szellemi érdekei emelésére fokhelyeket létesíteni.

rendes tantárgy ugyan, de csak gyengén megy az, jelöl, hogy csak keveset foglalkoznak vele. Pedig eltekintve a jó hazafiságtól, már a gyermekek érdeke is megköveteli, hogy magyarul nemcsak olvasni és írni, hanem beszélni is jól megtanuljanak. De végül tehát nemcsak jó magyar olvasást és írást, hanem egy pár tárgyat, pl. történelmet és alkotmányt magyarul is kellene tanulniok.

A reformátusok heti 30 órára csaknem ugyanazok a megjegyzéseim, melyek a zsidóknál.

Már mi katolikusok e tekintetben sokkal mérsékeltebbek vagyunk: mi megelégszünk heti 20—21 órával is. Erre meg már azt szeretném mondani, hogy — miután legjobb a közép-ut — 24—25 óra nekünk sem ártana, a mit tén a csüdtörök előrtelésevel lehetne a leghelyesebben fogatosítani. Hiszem ugyan, hogy az általános régi szokásnak ily módóni megváltoztatása különösen tanítónknak kellemetlenül esnék! — De hát díjaztatnának a szerint. Mert hát el kell ismerünk, hogy a mi dolgunk különösen a közoktatás terén sietős!

A tantveret helyesebbnek találom a katolikusoknál, a mennyiben a tárgyak aránylagosan taníttatnak. A legrosszabbnak tartom azt a zsidóknál, miután 34 órából 14-t (!) tehát az összes idő 41 % -át tisztán a vallásnra, különösen a biblia (német) fordítására használják. — Mennyivel célszerűbben lehetne e roppant időt értékesíteni!

A reformátusok e tekintetben sem igen maradnak el a zsidóktól. Csak bántam a féléves vizsgájukon azon nagy járasságot, melyet a gyermekek az össze vizsta való szám szerint kérezték zsoitárok tudásában tanúsítanak! — Hogy ez szép, é ismerem! De hogy az a sok értelem nélküli magolás csak a többi nagyfontosságú ismeretek rovására eshetik: az természetes.

Az egészről kitűnik, hogy — ha egyik-másik felekezethél kevesebb is — hiány mindenütt van. A legfőbb bajok szerintem: 1. ször. Hogy a kat. felekezethél ma sem tudjuk: ki a gazda? Az iskolázók-e vagy pedig a község? — Az iskolázók pl. 1 év előtt elhatározták, hogy az osztályokat és tanítókat szaporítani kell; de azért még ma sem tudjuk, hogy ki fog építeni? —

2. ször. Hogy a tanrendszert nem egyenlő: a hány az iskola, annyifele. Az egyiknél hetenkint 34, a másíknál csak 20; ennél évenként 674, míg a másíknál 1411 tanóra, tehát több mint kétfannyi van, mintha bízon a gyermekeknek nem egyenlően kellene tanulniok. — Az egyiknél egy tanító tanítja az egész iskolát, míg a másíknál 2, 3, 4.

3. ször. Miután az egyik ilyen nyelven, a másik meg olyan- és amolyanon és részint más irányban is nyeri az oktatást: az egyik iskolát végzett a másik iskolát végzettől összeállván, egymással még beszélni sem tud. — Nem-hogy egymást még meg is ért-hetnék! —

4. ször. Hogy a közoktatási törvényt, mint sok más, a minisztérium maga sem veszi komolyan, és azért nem is hederít arra már senki. Bezzeg a kényszer-fuvarozásnál tudott erélyt kifejteni! — Pedig ez...

Fel kell végre említenem, hogy a törvényben említett ismétli iskola nálunk egyik felekezethél sem divik. A vasárnapi iskolából is csak a belső katolikusoknál van valami, a mennyiben 80 fitaluló körül volt heírva és 40—50-en látogatták azt. Pedig városunkban 1292 6—12 éves tanköteles után következtetve 600 körül lehet 12—15 éves. — Pedig a törvényben az is szépen meg van írva, hogy az iparosok tartoznak tanonczaikat ismétli vagy vasárnapi iskolába küldeni, és hogy addig senki fel nem szabadíthatatik, míg 3 évi ismétli tanulását fel nem mutatja. De mit ér mindezt, ha avval az illető községnek semmit sem történőnek? — Nemcsak egy felekezethél, nemcsak a fisk egy részénél és nemcsak 2 tanítónak kellene legalább a vas. iskolát megtartani; hanem minden iskolában, mindenkinél és minden tanító közreműködése mellett. — De ha nincs, a ki mindezeket végrehajtassa!

Habár a katolikuson kívül a többi iskola a törvény kívánalmának jobbara megfelel: a felsorolt különféle hiányok és rendellenességek lehetőleg és minél előbb orvosást követelnek. A felekezetek közül csupán a katolikus az, mely, egy kis igyekezzel ugyan, képes lenne nálunk minden kívánalmának megfelelni. A gyengébb felekezethél azonban, legalább ebben a korszakban, csak remélni se lehet, hogy egymagokiban minden osztályra külön tanítót állíthassanak. Már pedig annyit avatlanságom mellett is tudok, hogy 1 tanító több osztályt oly sikerrel nem kezelhet, mintha minden osztályban külön tanító működik. Nekünk pedig, ha a tanítói igazai barátai akarunk lenni, azt kell kívánunk, oda kell törekedünk, hogy városunk minden felekezethél gyermekei legalább az elemi tárgyakban egyenlően és minél inkább kiképeztessenek. És ennek szerintem csak az az egy módja van, hogyha az iskolák legalább részben községi tétének. Úgy pl. hogy az alsó 3 osztály maradna ezen is felekezeti, a 3 felső osztály pedig ugyanannyi tanító alatt lenne közös, melyben városunk összes nagyobb gyermekei együttesen tanulnának. Természetes, hogy e mellett a gyermekek saját lelkészeik által a vallásban is oktattatnának.

Hogy ezen rendszer mellett városunk

njabb nemzedéke a polgári és hazafias ismeretekben egyenlően és egy irányban fejlesztetvén, mind szellemi, mind erkölcsileg rendkívül sokat nyerne, és így közös érdekeit annak idejében előleinnél jobban felismerne és azokat egyetértésben elő is mozdítaná: az kétségtelen. — Gondolkozzunk tehát és — cselekedjünk.

Ha mi iskolátogatók hatáskörünk korlátoztságánál fogvak evéssé folyhatnak is be arra, hogy az észlet hiányok megszüntetessenek: véleményem szerint helyesen járunk el, ha legalább évenként iskoláink állapotának hü képt és a tapasztaltak feletti véleményünk közölvény, a hiányok orvoslására az illető községek figyelmét felhívjuk. És azt hiszem, hogy ha egyebet nem tesszünk is: a tanítúgyek már evvel is eleget szolgálunk!

Lehet, hogy az általam rajzolt kép hiányos vagy hogy egyiknek másíknak nem tetszik: annyit azonban állíthatok, hogy igazságos és a valóhoz egészen hü igyekeztem lenni!

Dr. Serli,
id. iskolátogató.

Siklóson, 1879. január 24-én.

Hazafii örömmel sietek egy eseményről értesíteni, mely habár kiesenynek látszik is, mégis fontossággal bír azért, mert arról tesz tanúságot, hogy nagyközségeink politikai és vallásbeli táborai merev pártállásuktól ellállani és szorosan egyesülni tudnak akkor, ha a közmívelődés érdekében valamit tenni kell.

Midőn ugyanis helybeli ovoidantéztunk tanítónéje Máros Fáni asszonyság, ki buzgó és sikeres fáradozásaival a város közönségének tiszteletét és szeretetét megnyerte hetek előtt sulyosan megbetegedett városunk lakói párt- és valláskülönbség nélkül a derék tanítónót betegségének hosszu tartama alatt a legnagyobb részvét mellett sok és szives jótéteménnyel a szó teljes értelmében elárasztották. Különösen ki kell emelnünk jóhírt orvosunkat Dr. Breiner Adolf urat, ki áldozatkészéggel s minden haszonérdek nélkül a beteg nőt ingyen gyógykezelte és szerencsésen meg is gyógyította.

Midőn tehát a buzgó tanítónót felgyógyulásakor üdvözöljük a város áldozatkész és derék közönségének e szép tettért hazafii köszönetünk azon óhajjal börtökönk kinyilvánítani, bár ha sokszor adna elő magát az, hogy községeink sok pártta szakadott közönsége a jó és szép előmozdítása érdekében egyetértene és egyet cselekedne.

Roth Áron,
kertletti rabbi.

Kisfalud, 1879. jan. 28-án.

Falsi csendélet Kisfaludon. Minden csak valamire való kormány is — szerintem legalább — nemcsak azt fogja legfőbb gondjai közé számítani, hogy a fizetésre már csaknem képtelen szegény adózó népből végrehajtok (Brrr!) által préseltesse ki — ha még ugyan lehetséges — a már ugys elviselhetlenül vált nyugteteg adót, hanem gondoskodni fog közegei által a szegény kizsartolt adófizető polgárok vagyón és személy biztonságáról is, mint az emberiség legrágabb kincséről. Hogy ezen biztonság nálunk minő lábon áll, arról a magas kormány nagyobb díesőségére hevényében szolgálók két példával.

Mult év decz. havában egy helybeli asztalosmester a szomszéd Bodolya közsébe hivatolt több rendbeli munka teljesítésére. Ezek betejezte után a kapott tíz és néhány forinttal az ottani koreszmába ment rendesen mindig száraz torkát megmedvesítendő; onnet tiszteességesen igazodoz lépésekkel haza (Kisfaludra) indult, azonban még maig sem ért haza. Szemet szűrt-e néhány forintja az ottani borozók körst, s ezek tették-e el láb alól, vagy a Karaszibaca esett-e? (közbevetőleg legyen mondva viznek a teljes életében mindig halálos ellensége volt) de ki tudná megmondani! Elég az alhoz, azon est óta az asztalosról semmi hír többé! Történet-e vizgálót... nem tudom.

Folyó hó 26-án érkezett haza 7 óra körül egy helybeli kisházás Zomborból, hova bort szállított. Lakására akarván menni, — mely kocsisa lakásától alig van ötven lépésnyire, — az utcán a jegyzői lak átellenében este 7 óra után vasárnapi napon ketten utját állják, egyik torpon ragadta, a másik a péuz után keresgelt, több agyba fejbe verve fetrengve hagyták s a közlegő léptek hallatára a jó madarak kerekelt oldottak. Nemde díesőség állapok? Az apróbb lopások, jószágot általi kárttevésekről nem is szölok, azok száma legő. Ez nem szabadság, ez szabadság. Hova jutunk így?

Január eleje óta a német-ajku gyermekek közt a vörheny járványként lépett fel, többeknél halálos kimenetellel, minek következtében orvosi rendelet folytán az iskolai előadás is bizonytalan időre belőn szüntetve. Mindezek koronáján! — mint hallatszik — az adónak végrehajtás utján beszédese fensőbb ukáz következtében febr. hóban ujtolt erővel s drákói szigorral — de minő eredménnyel? — elrendeltett. Hajrá, csak hajrá. — Azokról az adóvégrehajtokról, ha jó kedvem lesz... máskor.

... sz.

Törvényeségi Csarnok.

E héten előadtak: Fejher Béza pécsi lakos felperesnek, Deutsch Eduard csakvári lakos alperes elleni apaság elismerése és járuléki iránti pere. — Schönfeld Jakab bikali lakos alperesnek, Péter

János bikali lakos alperes ellen szerződés megsemmisítése iránti pere. — Blau Lajos nagy kanizsai lakos felperesnek, Engel Adolf pécsi lakos alperes ellen 400 frt és járuléki iránti pere. — Kovács József és érdektársai dunaszekesi lakos felperesnek Faller János és társai ugyan ottani lakos alperesek ellen felhívási perök. — Szvák József versendi lakos felperesnek, Glaván Anna Sepéz Máténé Kátolyi lakos alperes elleni nyilatkozat megsemmisítése iránti keresete. — Reichert Henrik és társai bikali lakosok felpereseknek, Keil Gertrud Hoch Györgyné bikali lakos alperes elleni nyilatkozat kiállítás iránti keresetük.

Külömfélék.

— **Halálozás.** Ismét egy szép virágszal tört le, egy kedves élet dőlt sirba. Lutz Mariska január 31-én életének 18-ik évében elhunyt. A boldogult hü támasza, a balsorsban vigasza volt édes özvegy anyjának és így egész öröme szállt vele a rideg hantok alá. Halálát egy táncvigalmon történt meghülés okozta. Ime! mivel teszi az embert az anyni szenvedélyivel tűzött tánc. Az elhunytak tetemei f. hó 2-án, azaz vasárnap délután 3 óraker foguak az ó-posta utcazi 11-ik számú ház-ból a nyugalom helyére kísértetni, melyre az elhunyt rokonai, barátai, barátai és tisztelői szomorodott szívvel hivatnak meg a sors által annyira üdvözött család részéről. A béke angyala lebegjen a korán elhunyt sirhalma felett.

— **A székesfehérvári országos kiállítás érdekében működő pécsi és baranyamegyei egyesült bizottság élénk tevékenységét fejt ki azon célból, hogy városunkban és megyénkben minél szélesebb körben kelte fel az érdekltséget e kiállítás iránt. Eddigi működésének is már szép eredménye van, a mennyiben eddigelő mintegy 50 kiállító jelentkezett, kik olyan ipari cikkekkel, nyesterményekkel s kivált borkorok szándékoznak kiállítani, melyekkel úgy mennyiség, mint minőség tekintetében méltó figyelmet s elismerést kelt majd Baranya. S ha a baranyamegyei kiállítási bizottság azon terve, mely szerint borainak a kiállítást láogató közönséggel való megismertethetés céljából egy borcsarnokot szándékoz ot felállítani kivihetl lenne, akkor megyénknek jelentékeny szerep jutna e kiállításon. Lútte J. pécsi borkereskedő ur ezen közhazsnaunk czelőz igyben mint illetékes szakember nem csak kely fáradsággal a kezdeményezést már meg is tette. A székesfehérvári végrehajto bizottság azonban akadályt gördített e terv kivételére. Ugyanis a kiállításon való bormérés jogát kizárólag egy rendes vendéglősnek adja haszonbérbe. — A baranyai és pécsi bizottság elnöke — Nádosy úr — most azon irányban tesz lépést, hogy a baranyamegyei borkiállító ok 100 perzentek mellett ezen vendéglőssel mérethessék ki boraikat, de persze csak úgy, ha attól e borkimérés lelkiismeretes kezelése érdekében kellő garancia nyerhető lesz. — Végl megemlíttük még, hogy e kiállításban való részvételre még holnap (vasárnap) lehet jelentkezni a városháznak közgyűlési termében d. e. 11—12 óráig a kiállítási bizottság titkáranál.**

— **A „Pécsi Dalárda” alapszabályszerint IV. dalestélye f. hó 22-dikén a „Hattyu-terem”-ben tartatik meg. Az érdekes műsort annak idején közölni fogjuk.**

— **A székesfehérvári orsz. kiállítás alkalmával — Aidinger János polgármester kezdeményezése folytán — a pécsi néptanulási ügyi állapotok is föl lesznek tüntetve. Ezen czélból a helybeli közs. tanítókól Schneider I. elnökezte alatt bizottság alakult, mely megkezdéven működését s már is igen változatos programot állított össze. A bizottság működéséről időről-időre említtet fogunk tenni.**

— **A baranyamegyei küldöttséget, mely Pécs városa számára bankfőként kérvényezni járt a fővárosban, szombaton fogadta Tisza miniszterelnök Szapáry gr. pénzügyér és Kemény Gábor gazdasági miniszter. A küldöttséget Perczel Miklós főispán vezette s Aidinger János polgármesteren kívül több előkelő polgár, s a pécsvárosi és baranyamegyei képviselők voltak a minisztereknél, a kik mindnyájan biztató válaszokat adtak a küldöttségnek.**

— **A bosnyák vasut építkezésénél vállalkozott H. Gy. megyénkbeli lakos megjárta azzal, hogy munkásainak egészséges és olcsóbb bort akart szállítani. A vizáradások következtében Bród és Dervent közt fuvarosai fenakadtak a víz és sártengerben, minek folytán a szállított körülbelül ezer akó bort ott lerakni kénytelenítettek.**

— **F. hó 28-án tartottott Vész rendtanodái igazgató úrnak egy zártkörű piknik, hol 20—30 táncospár, Dankó lelkestő zenéje mellett, kivilagos kivradergett járta a táncot. Derék igazgatónk szeretetreméltó neje körül láttuk városunk szépeinek nagy részét, — mig a házúrat a főreáltanoda tanári kara s az ifjuság körözte. — A táncot Kaufmann Imre igen ügyesen rendezte. Mint minden mulatságban, úgy itt is a „szuper csarásd” volt a mulatságnak és kedélyességnek fénypontja. Megemlítjük még, hogy az első negyest 28 pár táncolta egyébként pedig ez egész mulatság társadalmi életünk egy kiváló szép tanú jelét adta.**

— **A jogászok alkalmával pótlólag adakoztak: Bantler O. 5 frt, a „Pécsi Takaréktár” 10 frt. Fogadják ezért a segélyegylet nevében a hálás köszönetet. A multikori kimutatásban Anker Hugó 10 frt helyett tévesen vétettek fel 5 frttal.**

— **Egy lelkelten anya.** A megyeház utca 5. sz. alatt levő Lechner-féle házban

V. A. szakácsnéja 5 hetes gyermekét minden áron meggyilkolni akarta. Egy alkalommal az apólónónél a gyermeknek adandó tejsze mérget akart adni, de az apólónó ettől visszatartotta. Később elhozta onnan a gyermeket és a fakamrába a fák alá rejtezte, hol azonban az ott foglalatkoskodó lakatos legény hallván a csecesemő sírását, felfedezte az örögi tetet. A gyermek mindennek daczára átadott az anyának, ki azt hardmádban a pinceszében levő homok alá temette, hol ismét a gazdaszasszony találta meg a gyermeket. A gyermek még élt és így további ápolás végett az irgalmas nénikék ápolására bízott, a lelketlen anya pedig a ki már harmadik gyermekét akarta meggyilkolni, elfogatott.

— **Zártkörű batybált rendez a pécsi jótékony nögylet utolsó farsang hétfőre a „Hattyu” és „Casino” egyesített helyiségekben, — melyre a meghívókat már szétküldé. — Az érdeklődés iránta oly nagy mérvű, hogy a farsanguak méltó és derült bezárását igéri, mert miveltebb társadalmunk minden osztálya meg fog abban jelenni. — A tiszta jövedelem a nögylet háza és ovodájának felszerelésére lesz fordítva, kivánjuk hogy minél több legyen.**

— **A tüzeltők bálya mint közönségesen** ugy ez évben is nem sikerültnek mondható, mennyiben minden igyekezet és ügyes rendezés mellett is gyéren volt látogtva és így az oly üdvöz czélnek nem jövedelmezett. — A tüzeltő testület már az eddigiekből meggyőződhetett arról, hogy táncvigalmak rendezéséről le kell mondania, azért ajánlanók, ha szülségeit inkább a költségeket nem igénylő közadakozások utján igyekeznek fedezni.

— **Nagy felhaborodást idézett elő** rendőrségünk azon jellemezhetlen eljárása, melylyel legczelszerűbben vélte a közönséggel ügyet szolgálni. — A mult vasárnap bálókban az ugynevezett marhavásáron t. i. az ott megjelent nözsemélyek alárajzait kényszerszellőtztetvén, összeárist eszközölt, minek alapján másnap a városházban vizsgálat tartatott, ennek eredménye az volt, hogy 9 nözsemély a közönlháza expoliáltott. — Figyelmztetjük a rendőrséget arra, hogy a jó czél nem szentesíti az eszközöket is, mert a rendőrség eszközei közbörtanyul szolgáltak, több kárt okozott véltnek, mint hasznot. — Hogy a vasárnap bálók marhavásárokká fejlődtek, az egyenesen csak a rendőrség érdeme, mert mindent elnézett, s így annál kevésbé van jogosítva arra, hogy az ott megjelent személyeket a rendőrség maga prostituálja.

— **Jutalomjáték.** F. hó 4-én, azaz kedden lesz Znojenszky Ferdinánd, színházi karnagynak jutalomjátéka. Ez előadásra „Orpheus az alvilágban” czimtel operette választatott s a midőn ezt a m. t. közönség becses tudomására hozzuk, el nem mulaszthatjuk ezuttal a jutalmazandó pártfogókat kikérni. A mint halljuk, a szintársultai tagjai is meg akarják leplni valamii emlékkel derék karnagyukat.

— **Ismét színházi ujdonság.** Csóka Sándor igazgató ur egy-másra hozza színre a színrodalom legújabb termékeit. A jövő pénteken ismét „Egy katona története” fog színre hozni. A n. é. közönség bizonyára így megérdemelt pártfogásban fogja részvenni a szindarabot és mint a „Piros bugyellárist” ezzel mintegy megjutalmazni óhajtván a derék színigazgató áldozatkészéget és figyelmét közönségünk irányában.

— **Megette a farkas.** Egy versendi cigányasszony karácsonykor Kozárba indult látogatónba ott férjénél levő leányához, de sem oda sem fövéhez vissza nem érkezett. Nyomozás után Hárságy község alatti réten megtalálták végre egyik lábát és kezét és így valószínűleg a farkas prédájává lett.

— **Soproni Hiller. A.** „Sopron”-ban olvassuk. Lázás igazottáság uralkodik a kedélyeken és feszíti az idegeket városunkban mult péntek óta, mely napon Dr. Pottondy Ádám az ügyvéd kar és társadalom egyik legfőbb tagja, számos közzintet és testület fő és lelke, mindenki bántulata esődtől jelentett be, és egyuttal följelentette magát a kir. ügyészségnek bűnös esekelmények elkövetése miatt. minek folytán a vizsgáló bíró letartóztatta. Különböző hírek kergetik egymást és az egész város edologról hall es tud mindenfélét mondani. E hírek szerint passzívai 700000 frtra, ellenben aktívai 200000 forintra rugnának. A csőd kinondatván, tömegszórásoknak Lenek Emil, pertügyelőnek Dr. Deszkázy Boldizsár urak nevezettek ki. Az ügyvéd kamaraszékéről Montag Jakab ügyvéd ur nevezettet ki. Nem akarjuk a községet mindenféle szenzacionális hírekkel tovább is izgatni, és a vizsgálatnak élbe vágni. Ez esemény borzasztólag hatott a városra és hullámai bizonyára messze elcsapnak. A közönség izgatottan várja a további fejleményeket.

— **Női borbélyok.** Kevesléb ezélt — írja egy francia tárczairó — a párisi Chateaud'eau téren egy fodrász- és borbély-műhely nyilt meg, hol nők s hozzá csinos fiatal nők helyettesítik a férfiakat. Mint bizonyos sörházakban a pinézrnök, ugy e „borbélyok” is pikáns öltözöket viselnek. Sajátosság látvány, a mint a fodrozó vassal a borotvával kezükben sürögnek forognak a műhelyben, készek lenvén az asztalkendőt a kliensek nyaka körül kötni. Hanem akármilyen kellemes legyen is, hogy puha, fehér kezek rendezek hajadat és pödörjék ki bajuszodat, én nem merném rábizni arcomat e hülyyekre. Tartok pillanattal föllobbanásuktól és ingerlékenységüktől. Beleképelem magamat abba a helyzetbe, a mint e csinos borbély-

nők egyike balkezévé” orra nyitva csinosz-kodik, jobbjával pedig a borotvát vonja végig gégémén. E pillanatban megnyílik az ajtó s egy csinos fiatal ember lép be. — Istenem, Anatóle! — suttogja a borbélynő, s keze remeg, a mint az éles aczel megérinti nyakamat. — Kisasszony, legyen szives vigyázni, — szölok ijedten. — Ah a csapodár! kiáll föl látva, hogy a fiatal ember egy másik „művész” gondozására bizza magát, ki kecsesel köti nyaka köré a kendőt. — Kisasszony! ... — Hasztalan! a borbélynő nem tördökí velem, hanem odafut Anatóle-hoz, a kinek szemrehányásokat tesz. Én pedig félig borotválkozva és beszapponyozva maradok. Ime, egyike azon kellemetlen esélyeknek melyeknek az ember ki van téve oly borbély-műhelyben, hol fiatal nők borotvál-

— **Herczeg és színész.** Henrik német. alföldi hercegről, kit a halál oly hírtelen ragadott el beszélik a következő érdekes történetet: 1855-ben vendégzerepelt az amsterdami német színházban a világhírli néger tragikus Ira Aldridge. Első szerepe, mint minden színpadon, úgy itt is Othello volt. A nézőtér tömve volt, Ira Aldridge híre a mynherek országába is elhatolt már. Egy félreeső első emeleti páholyból egy úri ember feszült figyelemmel leszte Aldridge játékat — Henrik herceg volt. A játék végével gyorsan kocsiára szállott, mivel még ez este akart a nagy színésznek meglepetést szerezni. Egy negyedóra múlva visszatért a kocsi, a herceg kérdészködött, vajjon Ira Aldridge nem hagyta-e még el a színházt? A kérdézt három alakra mutatott, kik igen heves szóváltásba látszóttak elmerülvé lenni, a miert a herceg tartózkodott is közeledni feléjük. Aldridge és neje, egy gazdag angol hölgy, az utcán folytatták a féltékenységgel nagy tragédiáját, csakhogy megfordítva.

A művészek szemére hánytá neje, hogy az első felvonásokban júlisságosan is gyögdé volt Desdemona személyesítője irányában. Mint a megszüött gyermek, ugy mentegette magát a fekete művész neje előtt, kit bár idősebb volt nála, igen szeretett. A csoportozat harmadik tagja, ki nem jól értett angolul, némajátékával igyekezett lecsönésíteni a féltékeny asszonyt. Ezen színész adta az este Jágót, bár tulajdonképen komikus. Egy hírtelen megbetegedett színészt kelle helyesíteni. Fărăozásai sikertelenek maradtak. Ekkor előlépett Henrik herceg, s a nélkül, hogy megnevezte volna magát, angol nyelven megszólította Aldridgeot s kifejezte művészteté iránti bántulát. Azután a nőhöz fordult. — Férjének mai játéka a drámai művészet valódii diadala volt, mert bár e Jágó oly kedélyes volt s oly kevéssé ingerelte a féltékenységre, mégis oly féktelen dühvel tiporta le, hogy azt hittem, e kedélyes gazember mindjárt meghal kezé között. S hát még a Desdemona — folytatta a herceg — a kinek megjelenése igazán egyetlen férfinak sem tetszethetett, mily megindító szenvedélylyel vallott neki szemetel; ezt csak Isten kegyelméből való műtvéz játszhatta így! — Aldridge észrevette az idegen férfi szándékát, mert a Desdemona személyesítője ritka szépség volt, s köszönettel rázta meg kezét. Másnap Henrik még egyszer inkognitó látogtá meg Ira Aldridge-t, a ki csak midőn az udvarnál bemutatattott, tudta meg, hogy vizálynak ügyes elintézője nem volt más, mint... Henrik, németalföldi herceg. Ugy mondják, hogy ez idő óta a „lady” sohasem győttörte féltékenykedésével.

— **Egy kis csere.** Albert szász király s fia György hg. mult szerdán több főúr társaságában Kesvígba rándultak ki külön vonaton vadászni, s ez alkalommal egy rendkívül komikus jelenet adta elő magát. Amint ugyanis a szolgálattevő vonatvezető a vasuti kocsi ajtait felnyitotta, egy csinos kis kövér parasztlány állt be egészen kényelmesen ugyanazon kocsiiba, melyben a király helyet foglalt. Epen úgy kényelembe akarta magát helyezni midőn kérdé tőle a király mit akar. „Meiszembe akarok utazni, viszsona a leány.” Midőn azonban jobban megnézte környezetét slátta a sok nevető arcot, észrevette tévedését s általános derűtséggel közt a legnagyobb zavarában hagyta oda a kocsiit.

— **A bécsi academiai magyar olt.** és társas kör „Irodalmi-clubb”-ja a kör „Zeneclubb”-jának közreműködése mellett szombaton (f. h. 25) igen sikerült felolvasási estélyt rendezett. Az irod. clubb elnöke, Réder Tivadarnak lelkes megnytő beszéde után felolvasást tartottak Tarnovszky Géza és Réder Tivadár, mig Blitz Sándor sok tehetséggel szavalt. A közöket a Zeneclubb öszhanggal előadott darabjai tölték be. Az estély igen látogatott volt. A körben mindinkább fejlődik e társas szellem.

— **Uzás a föld körül 63 nap alatt.** Mr. Hars, az Egyesült-Államok alexandriai konzulja, nem rég 63 nap alatt bejárta a föld kerekégségét. Alexandriából elindulva Brindisin, Parison, Londonon és Liverpoolon keresztül 20 nap alatt New-Yorkba érkezett. New-Yorkból San-Francizsokba, Yokahamába és Hongkongba szintanyai ideig utazott; Ceylonba 10 napig tartott az ut s 12 nap alatt kellett Gallettö Szueziq, honnan pár óra múlva visszaérkezett Alexandriába.

— **Egy Lloydgölös elvesztését** emlí-tettük. Újabb értesülés szerint ez az „Aretusa” nevű, mely e hó 9-én Konstantinápolyba ment. Bassoránál, Dseddától északra hajótörést szenvedett. A hajó elveszett, de a legénység megszabadult. A szerencsétlenség egy orkászernő vihar által idéztett elő. A hajó-rakomány a török kormányé volt.

Hid a Niagarán — jégből. A decemberi erős hidegek következtében a Niagara felett 60 láb vastagságú jég-híd képződött, azon roppant mennyiségű jég-ből és hóból, mely december 29-én haladt le a zubatagon. A hatalmas folyam rop-pant harcot vívott a jég-tömeggel, de nem bírta azt, midőn már fagyásnak indult, keresztültörni, felemelte tehát azt s ez ívet képezett és a folyam ez iv alatt rohan a mélységbe. A jég-híd áll; fagy és hó mind-jobbban szilárdítja.

Rövid hírek. Albrecht főherg szerint, legközelebb Boszniába utazik, hogy az ott állomásozó csapatok állapot-áról személyesen meggyőződjék. — A közös hadsereg hadgyakorlatai ez évben elmarad-nak. — Angliában 1878-ban 15059 keres-kező bukott meg. — A bukaresti osztr. magyar tenger egyesülete a boszniai had-járat által sújtott özvegyek és árvák szá-mára 20000 francot gyűjtött. — Milan fejedelem Wrede herceg volt belgrád-követnek a Takovára rend nagy tiszti kereszt-i jét adományozta. — Veszpremnél villá-m fényrel való világlátásnak fáradoznak — A marhavész hazánkban uralg.

Szinészet.

Piros bugyelláriás. Csepreghi e legújabb népszínművét szombat és va-sárnap mutatták be a közönségnek mind-két szer színtet hűzban. A darab, mely-nek epizódjai igen érdekesegek az igazi magyar népelethől elcsúsztatott alakokat tű-netnek fel, határozott tetszésben részesült. Közönszínható ez a közreműködőknek is, kik összevágtó tüzelt és kísértésseggel játs-ztak. Ezek: Hetényi (biróné), Veress (biró), Bogyó (örmester), Breznay, Vedress, Vihary, Bácskay.

Hétfőn a „Jó falusiak” Sardou 5 felvonásos vígjátéka került előadásra mű-kedvelőkkel és Vihary Elemér javára. A műkedvelők közül legjobb ügyességgel és ottbonossággal Zseny ur (Villepreux báró), Grubics Szv. ur, Balassa ur (Toupin gyógyszerész), Kiss József ur (Tetilland) mozogtak. Közreműködtek még Toponarszky Uros, Czupy Perezel Béni, Nagy István és Rumpelcsz urak, kik a színművészek-kelel együtt élvezetet nyújtottak a szépszá-mu közönségnek.

Keddén, harmadszor ez idényben, Augier remek színművét a „Fourchambault család”-ot láttuk. Sajnáljuk, hogy oly csekélyszámú közönség nézte kintün elő-adását. Tőkés Emilia ismét azzal az átható bensőséggel játszott, melylyel Le-tellier Mari szerepét már első ízben any-nyira kedvessé tudta tenni. Vedress e gondolkodó színész, Bernard szerepét minden részletben kikerekítve mutatta be és nagy igazsággal játszotta. Nagyné (Ber-nandné), Priellené (Blanche), Brez-na-y (Fourchambault atya), Vihary (Lipót) és Veress (a báró) szintén helyesen töltötték be szerepeiket. A jelen-voitak bizonyára nem mindennapi élve-zetben részesültek.

Csütörtökön „Haramiák” Schiller színművét láttuk. Gyula javára. Közönségünk ezen egyik kedvence nem részesült abban a pártfogásban, melyet szorgalmas és szép tetszésével megérdemelt volna. Vele együtt közreműködtek még a darabban Breznay (öreg gróf), Vihary (Károly), Vedress (Ferenec), Tőkés Emilia (Amalia), Mátray (Her-mann), Kocsis, Tolnai, Veress, György, Lorándy, Bácskay, stb.

Szini előadások sorozata.

F. hó 1-étől Szombat: „Szép Helena” nagy operette. Vasárnap: „A piros bugyelláriás.” Hétfő: „Az elhívott nők” vagy: „A lábszji gyógyhatalma.” Kedd: „Orpheus a pokolban.” (operette) Zno-jemsky Ferdinand színhazi karnagy jutalom-játékai. Szerda: „Dobó Katiéza” Csütörtök: „Egy magyar huszárkáplár Bees-ben.” Péntek: „Egy katona története.” e színpadon először.

IRODALOM.

Taborszky és Parsch zenekerkeskedés-ében Budapesten megjelent: „Medikus csárdás.” Eredeti magyar. Zongorára szerző Rácz Pál. Ára 60 kr.

Petőfi Sándor összes költeményeinek hazai művészek rajzaival díszített új teljes képes kiadá-sának 21-27 füzetet jelentek meg Mehner Vilmos könyvkiadásában (Budapest Kalap-utca). Ezen füzetek a költő lírai műveit tartalmazzák és kiál-lításuk díszéről fogva a követelőbb varakozásnak is megfelelőnek. Ára egy füzetnek 40 kr.

Egy színművek könyve. Elmefuttatás az ósvener férfiak és prostituáltak nők jelleméről. Irta Sólmosi Elek a budapesti népszínpad tagja. Kiadta Aigner Lajos Budapesten. Ára 1 ft 20 kr. Ajánl-uk rendőrségünk figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG. Komoly szó megyénk bortermeleihez.

Motto: Az összetartás csodákat művel. Igéretet tettem, de fel is vagyok szólí-tva arra, hogy a bortermelek köreinek mikénti legelőszertőbb megalakíthatóságát bővebben fejtem ki. Igazán nagy örömöt fejezem ki, hogy e lapok t. szerkesz-tje tért nyit becses lapjában e tárgy meg-

vitatásának. Minden kezdet nehéz, mondja a példabeszéd; de tapasztalhatjuk is bármely dologban, — még oly szép és hasznos, tödvös eszme nem született, mely-nek ellenségei ne lettek volna, úgy tehát a bortermelek köre megalakításának is lesznek s vannak elleni, csak az a fajda-lom, hogy a termelők közül is sokan vál-laloznak s ellenségeivé szegődnek, de se baj, mert az aranyak is van salakja. Nem oly felette nehéz ezen bortermelek köre alakításának megkezdése, mint azt sokan szeretik gondolni s fájdalom, előre a halalos vészharangot kezdik kongatni, mielőtt komoly megoldások kezdődnek, de tárgyamra térlek, csak azt bocsátom előre, hogy az itt alább következők csu-pán szerény nézetem s nem oktrojárás, bár a többoldalú eszmecsere még előzetőbbet állíthatna elő:

Alakítsunk tehát pl. egy Siklós-Vil-lányi kört, tegyünk fel, hogy 5-5 hectolit-nyi bor egy részvény, a gazdagabbak vehetnek tetszés szerű részvényeket is, vegyűk, hogy e kör áll 12 vagy 24 köz-ségből, vagyis 100 gazda 200 részvényvel itt már akkor összesség a csekély számítás-al is 1000 hectoliter, ha! de a részvény-borok elhelyezésére alkalmas pinchezeli-ség nincs, — elhelyezhető egy, két vagy több pinzésbe is, a 10 az, hogy egyes-tesék, de ez is az egyik nehéz akadály, de még sem legyőzhetetlen, mert ha nincs, vagy nem kapható 100 akós kád az egyez-tésre, megteszi 50 akós is, és a részvény-borok bármily egyegetlen hordókban szé-dessenek is össze, de minőségük, íz, zamat, szesztartalomra nézve nem valami nagy vegytani ösmertet igényel a némi egyfor-masításra. De menjünk tovább s manipu-láljunk e 1000 hectoliterrel, szép alapitöke száz gazda kezében, még el is feleltet mondani, hogy hány évre alakuljunk, pl. legyen hát 5 vagy 10 évre alakult, ez időn belül az alapitökét elosztani nem lehet, hanem ez színtelen forgatandó, itt vagunk a nép közt, tudjuk, ki minő bort termel, ösmertjük a talajt, fajt s kezelést, még azt is tudjuk; ki melyik s másik milyen bort szokott tartani? most már az 1000 hecto-liter csak a mai ár szerint kelljen el; a hectoliter 10 ft, most már van tizezer ft. alapitöke, mely összegért ismét a java bo-rok a környékből összevárosíthatnunk, ismét egyeztetés útján egyformán minősít-tetnek, két s több pinzésben elhelyeztet-hetnek, így forgog az ártán ad infinitum, de ez a kezdet az üzleti oldalát illeti, már ez is valami, vagy legalább több a semminél, ez meg ugyan nem sok. De nézzük az alakulandó körök másik oldalát is, vegyűk úgy, mintha a Siklós-Villány vidéki egy-letről szólólanánk; itt minden községben van több s kevesebb tag, kik a kör elnöke által kitzendő időben és helyen a gyűlésen megjelenni tartoznak, itt a szőlő-termesék, faj és talajismer, borászat, pinzés-zet, kezelés stb. féle értelmes és tudomá-nyos értekezésekben részt vesznek s eszmét cserélve közös megállapodásra jutnak, s az ily gyűlésekre szakértőket felhívjak előadás tartására, borászati jó könyveket s lapokat tartanak, szóval az elhagyott s kopáron elhanyagolt szőlőtermelés, illető-leg borászati léren előhaladni törekednek s jó példaadással másokat is buzdítani igyekeznek; a legelőszertőbb pinzezeszkö-zöket beszerezik, mert itt végtelen sok a tenni való s körvalonni lehetetlen, köz-néplink e téren ott áll, hol ezelőtt talán már századokkal állott, nagyon keveset ért a haladásból, sőt mondhatjuk, hogy tenni nem is akar; mert hány példát le-hetne felhozni arra, hogy a szőlősgazda a legjobb fajta szőlőjét kiirtja, azt mond-ván, igen finom szőlőt terem ez, csak hogy keveset s helyébe ültet olyant, mely bő terméssel borát rontja és hányan a meny-nyiségre s nem a minőségre tekintenek, ez helytelen; szakítani kell a régi balhit-tel s nem csak a mennyiségre, hanem a minőségre tekintve vételle legyen egyik főcélunk. Ha már egyszer lesznek borter-melő egyleteink, ott oly fontos dolgokat beszélhetünk meg, melyről még most előre talán álmodni sem tudunk. Ne mondja azt senki, hogy semmire se érnek az egyletek, természetéig is s ezután s majd csak el-adjuk — mint eddig is eladtuk valahogy borainkat; nem jó barát az ilyen, nem le-het helyeselni az ily álbarátok tanácsát, vagy talán mások a vámpolitikát látják akadálytannak, és ez is nem is lehet semmi akadály, mert az akarat mindent legyőz, s az egyesült erő csodákat művel. Az is tenézt egy milliónyi akó bora van meg-nyénknek s ebből az óriási számból ne-hány tízre, ha kiszállít csak néhány ezernyi akót a külföldre, a többi itt-ott elveszte-gettetik. Itt az ideje nagyon is, hogy ko-moly megbeszélés tárgyává tegyűk, méltán és nem ok nélkül hívom én fel e megye értelmes bortermeleit az eszme tovább fej-lésztésére, hiszem s reményem, hogy nem leend kiáltó szó s nem hangzik el üresen, hanem visszhangra talál jogos és méltányos indítványom, nem lehetetlenségre akarok buzdítani s nem is épen járatlan utot akarok haladni; hivatkozom, hogy hazánk-ban is létezenek már ily egyletek s épen a mi megyénk kiválólag bortermelei megye levén, nagyon is helyén levő, hogy felka-rolva e szerény felhívást, minél szélesebb körben megbeszélhetők.

Vaspályának Danánk, Dravánk van, itt közelítünkbe vannak a közel eső fo-gyaszto helyek, ne álljunk összedugott kézzel, hanem lépünk ki a tett mezejére s egyestüljünk, hogy borainknak hitelt s elismerést vivjunk ki tevékenységünk ál-tal is.

Nem választthatom volna szerencsé-sőbb jelszót, mint ezt „egyesült erővel”; ha akarat van bennünk, minden nehéz

akadályt le fogunk győzhetni. De én azon erős meggyőződésben vagyok, hogy az általam fentebb ajánlott módon, felette nehéz akadályokba nem ütközhözhet a bor-termelők köre megalakíthatása, hátha a mit remélhetünk, — hogy még előzetőbb expedienst is ajánlhat szakértőbb s tap-pasztaltabb gazda. Igen sok példa bizo-nyít mellettem, de hiszem is életbe lép-tethetjük s az ige testté válhat, hisz a megyei gazdasági egyesület is felkarolta ez intézményt s el nem eshet, de ha még is hanyagságot miatt elesne, bizony, bi-zony szávalomra méltók volnánk s az utókor átkát megérdemelnék. Igen nagy óhajandó tehát, hogy pro et contra megvitassuk azt, hogy mit akarunk s hogy akarjuk. Győzzön a jobb, mi itt Nagy-Harsányban megkezdettük s harcuzunk a jog és igazság feyyerével, buzdítunk mindenkit a tette s ha mégis elhalga-tással fogad s válaszol indítványunkra a megye értelmiségre, arról sem tehetünk, de mi magunkra hagyva is — küzdünk, mindaddig, míg az igaz esutásban el nem hullunk. De bármennyire irénk is, mindig hiányos lenne az én előadásom, míg csak tett nem követi, leteszem hát a tollat s vegye fel más, én a tett terén sem aka-rok elmaradni, mert tantó vagyok; nem önzés s nem dicsekvés, hanem a jó szán-dék vezet s fog vezetni e téren is tovább, ha mégis meg nem érthettem magam kellőleg, azt, sajnálom, de arról nem te-hetek sokat.

Most már, midőn magamat s elve-met kissé jobban kifejezve érthetőbb tet-tem s az itt antabban következő alapsza-bály formát a t. érdeklőknek bemutatom, nem bírom eléggé hangsúlyozni ennek nagy jelentőségét; ez alapszabály formula nem mondok, hogy minden pontjában helyes és elfogadható; — hanem nekünk a mi körülményeink s helyi viszonyaink-hoz mérten kiégítetnek mondhatók. Jön-k látom idecsatorni ezt is közlés végett a nagybársányi bortermelek egylete enge-delméből, bár es k tudnánk ez által is hasznára lehetni megyénknek. Hasztalan és hiába állítja azt bárki, hogy kivitel-telen; nem úgy van, de nem akarok ö-n-dicsékvő lenni, hanem mégis fel kell hoz-nom azt, hogy ha itt is mi a nép él vá-ránk s mi nem mennénk jó példával elől t. i. a pap s tanító; — itt sohasem lett volna talán ilyen borász-egetlet. Nem mon-dok, hogy ismerősébe nem esem, de újra csak azon kell végeznem berekesztő sor-mait, hogy a kékcsépek s tanítók karoljak fel ez ügyet s az értelmiséggel kezert fogva minden kivitelű, erős akarat csodákat művel. Fáradság s kitartás nélkül semmi szép létre nem jöhet, igen sokat kell tenni s fáradni, a siker biztos.

De hogy is kívánhatók azt, hogy összetett kézzel járjuk az áldást számba, munkásság az élet sója, rohadástól, mely megóvjaa. — Nem elég tehát a kitzított finom bort elkölteni, hanem ennek érde-kében a termelők jobb anyagi hasznára munkálkodni is kell szívvel s lélekkel, mert bizony „mélto a munkás a magu bére”. Ösmerek itt vidékünkön több igen jeles bortermelet, kikről hitáran s biztosan elmondhatom, hogy Villányban Albrecht főherceg ő fensége s több magnásainknak kitzinó pinzejükben külön bort találhatni nem lehet de név nincs; jó borát a szé-gény termelő olesón vesztetegi el, mennyit segíthetnénk az ily iparkodó szőlős gaz-dának, míg ily eikodvetlenedik s borát kézakarva elfroutja, mert az olesó borak van piaza nálunk, mennyiségre tekintünk s nem minőségre. Nem volt ezélem az üzleti visszaélések kre kiterjeszkedni; mert azt jól tudom, hogy megyénkben egyetlen egy közsé sinas, a hol ezt sajnosan ne tapasztaltuk volna; anyai áll, hogy me-gyénkben az olesó bor a kapós czikk, az értékes bor nem kelendő.

Producaljunk csak jót s finomat il-lendő árért, boraink keresettebbekké vá-landnak, de ehhez idő, mód és alkalom kell, erre van hivata a bortermelek egy-lete. Alakítsunk tehát egyleteket s álljunk élére, jó tanácsainkkal s tanításainkkal menjünk elől, a nép követni fog. Ne vár-junk jutalmat s ne hitvány bérért; legytünk igaz munkások, nemes hivatásunkat tölt-sük be lelkiismeretesen, tegyűnk eleget földi rendeltetésünknek, teljes szívből s lélekből munkáljuk a haza javát s bol-dogságát. De hosszura is nyújtám sor-mait; nincs is egyéb hátra, csak hogy még egyszer a t. olvasók becses figyelmét felhívjam a jövő számban közlendő ideigle-nes alapszabályainkra, mely tisztelettel ma-radván.

Zágonyi György, néptanító s a nagybársányi bortermelek egylete igazgatója stb.

GABONA ÁRAK

a. f. é. jan. hó 25-én tartott heti vásáron.

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Búza 100 kg.	ft. 7.40	ft. 7.10	ft. 6.70
Kétszeres "	6.10	5.80	"
Rozs "	5.20	5.00	"
Árpa "	4.40	4.20	"
Zab "	0.00	0.00	"
Kukorica "	4.00	3.80	"
Hajdina 100 kg.	ft. 0.00		
Széna "	2.40		
Szalma "	1.00		

NAGY FERENCZ
laptulajdonos.
HAKSCHMIL KIS JÓZSEF
felelős szerkesztő. Szerkesztő társ.

Hirdetmény.

A magas vallás és közoktatási m. k. ministerium f. évi 24321. számú rendelete folytán közbirre tétetik, hogy a Mágocs nagykereskedésben lévő és a vallás alapítvá-nyai uradalom tulajdonát képező a mágoesi 94. számú teleknyelvényben 138. sor-szám és 559. helyszínelési szám alatt fel-vett erdési lakhoz a hozzá tartozó mint-egy 2087 ööl beltelekkel együtt a folyó évi február hó 28-án megtartandó zárt ajánlati verseny után a felsőbbi jó-vághóság fentartása mellett a legtöbbet ígérőkör örök áron eladtni fog kikiáltási ár 3905 ft. o. é.

Venni szándékozók felhívtnak, misze-rint 50 kros bélyegjegyzéssel és 10 % bá-nátpénzzel ellátott zárt ajánlataikat, mely-ben az általuk tett ígéret számokkal és

Igen terjedelmes képekkel dúsan ellátott mag-főárjegyzékem (tartalmazza: mag- és gumófajokat leg-nagyobb választékban s legújtanosabb áron) megjelnt s t. ez. kívánatra ingyen s bérmentve megküldetik.

Minden rendelémhez egy díszesen kiállított művecske, tartalmazza: 1. Az év minden hónapjában miképp végezzük a kertben teendőinket, 2. Spárga művelés. 3. Articsóka művelés. 4. 120 ábra a legkülönbözőbb növényekről — ingyen mellékeltetik.

Első magyar kertész s gazdasági ígnyköszög
Freund Adolf D.
Magkereskedése, Budapestben
Thonetudvar. 13. (4-2)

betikkel is kiirandó és azon fölül azon nyilatkozattal is, hogy az eladási feltételek előtök ismeretesek és azokat elfogadják, ellátandó lézzen, sziveskedjenek a f. évi február hó 28. délelőtti 10 óráig az alól-írott tisztartóság irodájában annál is in-kább benyújtani, minthogy a későbbben be-érkezett vagy a feltételektől eltérő, avagy utóajánlatok figyelembe vételni nem fog-nak. — A zárt ajánlatok felbontása a tisztartósági irodában folyó évi február hó 28-án délelőtti 11 órakor fog eszközöl-tetni.

Az eladási feltételek a mágoesi tiszt-artóság irodájában hivatalos órákban na-ponta megtekinthető.
Mágocs, 1878. január hó 27-én.
A m. k. alapítványi uradalmi tisztartóság
Kiss Zsigmond, tisztartó.
16 (2-1)

Árverési hirdetmény.

Pécsen, a Kaposvári-utczában 10 1/2 szám alatt fckvő s 8165 frtra becsült ház, a hozzá tartozó 2 hold 457 ööl igen jó karban lévő szőlővel és 276 ööl házi kert-telekkel együtt — mely özv. Kovács József ne tulajdonát képezi és melyben számos ne-mesített gyümölcsfa van, valamint egy lak-ás 4 szoba, az udvaron jó kúttal, nagy pin-cézével és présházal — folyó évi február 1-én másodsor fog a m. kir. telekhivatalban törvényesen elárvereztetni.

Árverezni kívínók a becsár mint ki-kiáltási árnak 5 % -ját bánátpénzzel tar-tozó k letenni. — A vétélér egy harmada az árverés után azonnal lefizetendő, a 2 ik harmad 3 hó, a harmadik részletlétési pedig 6 hó múlva a bánátpénz beutadával történik.
12 (2-2)

Keskeny útifü-melleczukorkák,

a tüdő és mellbajok, köhögés, fojtóköhögés, rekedtség és tüdőhurut biztos gyógyszerel.

A természet által a szenvedő embriuság javára teremtet megbeszethetetlen keskeny útifü azora még eddig fel nem derített titok foglalja magában, miszerint a göcs és legeső rendszer gyallat nyakkirályára való azonnali gyórs és enyhítő hatás gyakorlását az illeti beteg szervek gyógyulását minden tekintetben lehetőleg előcsúti.

Miután gyarmány-nyerndi a csukor és keskeny útifüből töszta, vegyüle-krót kereskedünk, különő figyelemle ajánlunk hasznosítog bejegyzett vállalatunk sa. dobozat-levő aláírásunkat, mert csak ezek igazolják annak valósisá-gát.
Schmidt Victor & fiai,
es. k. szabadl gyárosok Pécs, Wieden, Altagasse 48.
Raktár: Sipőcz István gyógyszerész, Lill János Spitzer Sándor és Rech Vilmos uraknál.

Türr Mihály

eladja a hosszuhetényi latárban lévő 3 szőlőjét

u. m. dömösi, gyűkevelgyi, nagymezőli he-gyekben.

Bővebb értesítést ad: Pécsent Gundrum-féle szám 6. sz.
15. (3-1). A tulajdonos.

EPILEPSIA

(Nehéz kór) és minden idegbe-tegtséget orvosol és gyó-gyít Dr. Killisch szakorvos
Dresdában (Neustadt) levélben értekezés útján. Eddig már 11,000 nél több betegségi eset volt gyógykezelése alatt.
252 (11-8)

Étvágyhiánynál, gyengült emésztésnél és gyomorbajoknál a legjobb, leghatásosabb és legkellemesebb szer
GRAUER M. egészségi liqueurje.

Kapható eredeti palackokban használati utasítással együtt 50 kr. o. é. Elskuty L. Erzebetter és Verada N. hatvani-utca és vi-déken minden nagyobb futszerkereskedésben.
Elismerő-levél: T. cz. Grauer Miksa urnak es. és nagy. k. udvari szállítóinak.
Van szerencsem értesíteni, hogy a fő-városi vegyszar ut által mult évi november-ben vegyelemzett és egészségi szempontból kifér stánnak talált ugynevezett „Egész-ségi Liqueur”-t, kellemes író és kis mennyi-ségben étvagyni ébresztőnek, a gyomort na-gyobb tevékenységre gerjesztőnek találtam. Budapest. 1877. szept. 23-án.
Dr. Schmidt, s. k.
Bpest-fővárosi ker. orvos és egyet. tanár.
Magyarországi főraktár Budapestben Grauer Miksa oszt. csász. és magy. kir. udvari szállitónál, VIII. ker. kerepesi-ut 57. sz. a gyárépületben. 247. (10-8)

Csak 6 1/2 forint!

Kihuzott sorozatú 1839-iki Rothschild-sorsjegyek Minden sorsjegy nyeremény!

Már 1879. évi márczius hó 1-én soroltatik ki a még létező 834 sorozat több mint

9 millió forinttal.

Főnyeremény
frt. 315.000, 78.500, 31.5 0, 21.000, 15.750, 10.500 8400, 6300 frt. stb.

Ezáltal mindenkinek lehetővé tétetik, csekély kiadásokkal egy ez évszázadban már vissza nem térő nyereményhuzásban részt venni.

Mi ezen sorsjegyeket, mig készletünk tart. eredetiben, a töszde-árfolyamnak megfelelően árusítjuk el, azonban az ööl 1839-iki Rothschild-sorsjegyekből részletjegyeket is adunk ki huszadokban a legkisebb nyeremény kizárásával.

Sorozatrészejegy — 6 1/2 forint — Sorozatrészejegy az összeg beklüdsé mellett.

Két forintnyi előfizetés beklüdsé mellett készítsek vagyunk a hátra-lékos, akkor már egyszerre s mindenkorra fizetendő 4 1/2 forintnak postai után-vételle mellett, a bélyegzett, sorozat és számmal ellátott eredeti részjegyet meg-küldenli, csak kérjük a cím helyes s pontos megjelölését.

Postautalványok a megküldést gyorsítják és az utánvételi költségektől megkímélnek.

Miután mi közvetlenül és ügynőök kizárásával kötünk üzleteket, csakis ezáltal vagyunk azon helyzetben, ez áron és aránylag oly csekély haszon mellett elárusíthatni, mint azt eddig egy bankház sem tette.

Nyújtunk kezét a szerencsének!
Freund M. és Társa bankháza,
8 (4-4) Budapest, Harisbazár 21. sz.